

Sarajevo, 09.08.2021. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
02.08.2021. - 06.08.2021.

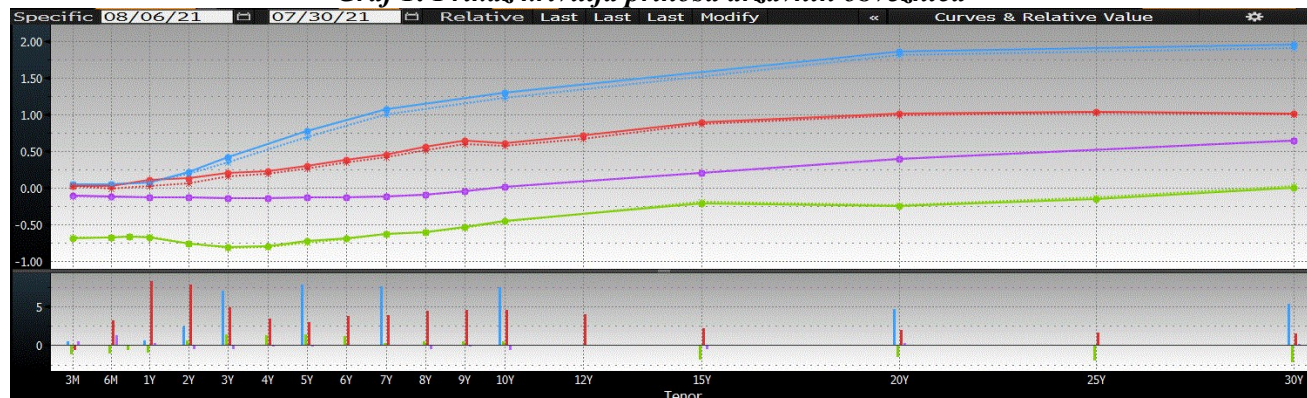
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	30.7.21	-	6.8.21		30.7.21	-	6.8.21		30.7.21	-	6.8.21		30.7.21	-	6.8.21	
2 godine	-0,76	-	-0,76	→	0,18	-	0,21	↗	0,06	-	0,14	↗	-0,12	-	-0,12	→
5 godina	-0,74	-	-0,73	↗	0,69	-	0,77	↗	0,27	-	0,30	↗	-0,12	-	-0,12	→
10 godina	-0,46	-	-0,46	→	1,22	-	1,30	↗	0,57	-	0,61	↗	0,02	-	0,02	→

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	30.7.21	-	6.8.21
3 mjeseca	-0,662	-	-0,670 ↘
6 mjeseci	-0,673	-	-0,683 ↘
1 godina	-0,645	-	-0,661 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 06.08.2021. godine (pune linije) i 30.07.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Investitori su tokom cijele protekle sedmice bili fokusirani na podatke sa tržište rada u SAD, koji su objavljeni u petak i bili su bolji od očekivanja, što je povećalo špekulacije o narednim koracima monetarne politike Fed. Navedeno je uticalo na rast prinosa obveznica SAD, a što se odrazilo i na tržište eurozone, gdje je u petak, takođe, zabilježen rast prinosa državnih obvezica. Posmatrano na sedmičnom nivou, prinosi obveznica sigurnijih članica eurozone nisu zabilježili veće promjene, dok su prinosi španskih i italijanskih obveznica smanjeni između 3 i 5 baznih poena.

Za eurozonu su objavljeni finalni podaci PMI indikatora za juli koji su pokazali da je, uprkos blagom padu u odnosu na prethodni mjesec i dalje prisutan optimizam kako u prerađivačkom, tako i u uslužnom sektoru. Glavni ekonomista IHS Markita Chris Williamson je izjavio da „činjenica da je rast proizvodnje u eurozoni u julu neznatno usporen nakon rekordne ekspanzije u II kvartalu sama po sebi ne bi trebalo da bude veliki razlog za zabrinutost“. Dodao je i da su uočeni dodatni znakovi da se proizvođači i dobavljači bore za povećanje proizvodnje dovoljno brzo da zadovolje potražnju, što dovodi do sve većih cijena, te da su nedostatak materijala i loša dostupnost transporta podigli indeks cijena inputa na 89,2 sa 88,5, a što je najveće očitavanje od početka istraživanja u junu 1997. Cijene gotovih proizvoda takođe su porasle

rekordnom brzinom. Krajem sedmice je objavljena vijest da je istraživanje ekonomskog instituta Ifo pokazalo da je u junu došlo do smanjenja izgleda njemačke industrije usljed problema koji su izraženi na strani ponude. Istovremeno, predsjednik Deutsche Bundesbank Weidmann je upozorio da bi u eurozoni moglo doći do bržeg rasta inflacije nego što se očekuje, te je pozvao da se ne odugovlači sa PEPP programom ECB-a.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Maloprodaja – EZ (G/G) JUN	4,4%	5,0%	8,6%
2.	Maloprodaja – Njemačka (G/G) JUN	3,0%	6,2%	-1,8%
3.	Maloprodaja – Italija (G/G) JUN	-	7,7%	13,6%
4.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G) JUN	10,3%	10,2%	9,6%
5.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.) JUL	60,6	60,2	59,5
6.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G) JUN	22,9%	26,2%	54,9%
7.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G) JUN	7,9%	5,1%	16,6%
8.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G) JUN	13,4%	13,9%	21,1%
9.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G) JUN	13,5%	11,1%	25,0%
10.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR) JUN	-6,2	-5,82	-6,59
11.	Stopa nezaposlenosti – Irska JUL	-	7,4%	6,8%
12.	Promjena broja nezaposlenih - Španija (u '000) JUL	-	-197,8	-166,9
13.	Stopa inflacije – Holandija JUL	-	1,4%	1,7%

SAD

Podaci o platnim spiskovima bili su bolji od očekivanja i sugerišu solidan rast broja radnih mjesta u SAD usljed potražnje za radnicima u uslužnom sektoru, što ukazuje na to da je ekonomija zadržala snažan zamah na početku druge polovine godine. Očekuje se da će podaci koji ukazuju na stanje tržišta rada imati veliki uticaj na sljedeće Fedove korake vođenja monetarne politike.

Predsjednik Feda iz St. Luisa Bullard je izjavio da je pandemija Covid19 možda potisnula SAD u nestabilnu eru snažnog ekonomskog rasta i veće produktivnosti, ali i većih kamata i brže inflacije. Bullard, koji je prije pet godina izjavio da je SAD zarobljena u eri niskog ekonomskog rasta, manje produktivnosti i niske inflacije, sada misli da je nastupio novi „režim“, gdje će Fed morati da se suoči sa bržim ekonomskim promjenama i sve češćim ekonomskim šokovima. Po njegovim riječima, SAD će se suočavati sa posljedicama još dugo, dok se ostatak svijeta ne oporavi. Potpredsjednik Feda Clarida je izjavio da će uslovi za povećanje stopa biti ispunjeni do kraja 2022. godine, pominjući moguću restriktivniju monetarnu politiku do 2023. godine, a spomenuo je i moguće najavljivanje postepenog smanjenja kvantitativnih olakšica kasnije ove godine. Slične izjave su imali i predsjednici Feda iz Dalasa Kaplan, iz St. Luisa Bullard i iz San Franciska Daly. Član Odbora guvernera Feda Christopher Waller je izjavio da se zalaže za ubrzaniji vremenski okvir smanjenja stimulativnih mjera, pozivajući Fed da „ide ranije i ide na brzo“ smanjivanje kupovina obveznica.

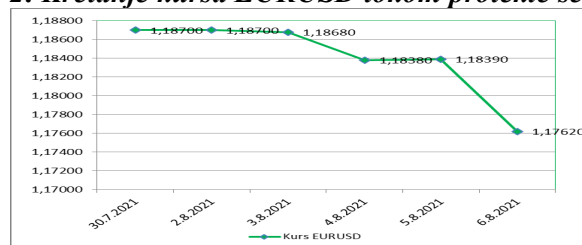
Senat je sve bliži mogućnosti usvajanja infrastrukturnog paketa vrijednog 550 milijarde USD do kraja ove sedmice. Lider manjine u Senatu McConnell je izjavio da će se republikanci usprotiviti povećanju granica saveznog duga ukoliko demokrate nastave insistirati na desetogodišnjem planu od 3,5 biliona USD za jačanje društvenih i ekoloških programa, te predlažu drugi budžet sa većim ulozima koji bi vodio računa o ravnoteži vladinih finansija. Objavljeno je da Bijela kuća i demokrate iz Kongresa neće nastaviti sa programom osiguranja za nezaposlene (FPUC) nakon isteka roka 6. septembra, koji je radnicima obezbjeđivao dodatnih 300 USD nedjeljno. Sa druge strane, američki senator Manchin je pozvao predsjednika Feda Powella i FOMC da odmah preispitaju stav o vođenju monetarne politike i da počnu da smanjuju trenutne Fedove stimulativne mjere.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	JUL	63,1	63,4
2.	PMI indeks uslužnog sektora F	JUL	59,8	59,9
3.	Kompozitni PMI indeks F	JUL	-	59,9
4.	ISM indeks fabričke aktivnosti	JUL	61,0	59,5
5.	Fabričke porudžbine	JUN	1,0%	1,5%
6.	Porudžbine trajnih dobara F	JUN	0,8%	0,9%
7.	ADP Izvještaj o promjeni br. zaposlenih	JUL	690.000	330.000
8.	MBA aplikacija za hipotekarne kredite	30. juli	-	-1,7%
9.	ISM indeks usluga	JUL	60,5	64,1
10.	Trgovinski bilans (u milijardama USD)	JUN	-74,2	-75,7
11.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	31. jul	383.000	385.000
12.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	24. jul	3.255.000	2.930.000
13.	Indeks raspoloženja potrošača	1. avg	-	53,3
14.	Stopa nezaposlenosti	JUL	5,7%	5,4%
15.	Br. zaposlenih u nefarmerskom sektoru	JUL	870.000	943.000
16.	Br. zaposlenih u prerađ. sektoru	JUL	25.000	27.000
17.	Veleprodajne zalihe (M/M) F	JUN	0,8%	1,1%

USD je aprecioirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,1870 na nivo od 1,1762.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

BoE je u četvrtak na sastanku MPC ostavila nepromijenjenu monetarnu politiku, te zadržala nepromijenjen obim programa kupovina obveznica i referentnu kamatnu stopu od 0,1%, koliko se i očekivalo. BoE je za sada zadržala stimulativne mjere uprkos rastu stope inflacije, ali je iznijela planove smanjenja programa podrške ekonomiji koji su bili potrebni tokom pandemije. Samo jedan od osam članova Odbora, Saunders je zagovarao da se smanji podrška, sa smanjenjem programa kvantitativnih olakšica na 895 milijardi GBP. BoE je poslala jasnu poruku da planira da smanji stimulativne mjere kada za to dođe vrijeme i to tako što će početi smanjivati držanje obveznica neinvestiranjem sredstava od dospjelih obveznica, kada referentna kamatna stopa dostigne nivo od 0,5%, ukoliko bude adekvatno s obzirom na šire ekonomske uslove. Kada bi kamatna stopa dosegla nivo najmanje od 1%, razmotrila bi se aktivna prodaja imovine. Stopa inflacije se povećala na 2,5% u junu, a u BoE prognozama je navedeno da očekuju da će u narednim mjesecima stopa inflacije biti iznad ciljanog nivoa od 2%, te da će dostići vrhunac od 4,0% krajem 2021. godine i početkom 2022. godine, čime bi dosegla najveći nivo u posljednjih 10 godina. Prognoze objavljene u maju predviđale su maksimum inflacije od 2,5%. BoE i dalje smatra da će ovako visoki nivoi inflacije biti privremenog karaktera, te očekuje da će stopa inflacija za dvije godine biti malo iznad ciljanog nivoa od 2%, što bi mogao biti signal da će pooštavanje monetarne politike biti nešto veće nego što to tržište anticipira. BoE predviđa da će ekonomija rasti stopom od 7,5% u 2021. godini, nepromijenjeno u odnosu na prognozu iz maja, što je najbrži tempo rasta među razvijenim zemljama. Blago je povećana procjena ekonomskog rasta za 2022. godinu, na 6%, sa majskih 5,75%. Guverner BoE Bailey je izjavio da bi inflacija mogla biti niža nego što je prognozirala BoE, ukoliko se problemi u proizvodnji i snabdijevanju uzrokovani pandemijom ubrzo riješe i roba vrati na tržište.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks proizvođačkog sektora F	JUL	60,4	60,4	53,9
2.	PMI indeks uslužnog sektora F	JUL	57,8	59,6	62,4
3.	Kompozitni PMI indeks F	JUL	57,7	59,2	62,2
4.	Registracije novih auta (G/G)	JUL	-	29,5%	28,0%
4.	PMI građevinskog sektora	JUL	64,4	58,7	66,3

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, te je kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,85372 na nivo od 0,84786, dok je GBP deprecirala u odnosu na USD, te je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3904 na nivo od 1,3872.

JAPAN

PMI istraživanje je pokazalo da su ukupna proizvodnja i nove porudžbine povećane uglavnom zbog proizvodnje u sektoru elektronike i automobila i solidne potražnje za poluprovodnicima. Međutim, proizvođači se suočavaju sa nedostatkom materijala i logističkim smetnjama koje su prouzrokovane povećanim troškovima, jer su cijene inputa rasle najbržim tempom od septembra 2008. godine.

Ministar ekonomije Japana Yasutoshi Nishimura je izjavio da su pojedini članovi vladinih stručnih tijela upozorili da je nedavni rast broja zaraženih od Covid19 dovoljno ozbiljan razlog da se uvede vanredno stanje u cijeloj zemlji. Nishimura je na konferenciji za novinare izjavio da je na kraju prihvaćen prijedlog Vlade da uvede vanredno stanje u još osam regija.

Potrošnja domaćinstva u Japanu je neočekivano smanjena u junu, nakon što su smanjeni ljetnji bonusi radnika uticali na potrošnju, utičući loše i na ekonomiju koja se već suočava sa novim talasom zaraženih od Covid19. Smanjena potrošnja i plate dovode u pitanje očekivanja BoJ da će se koristi ekonomskog oporavka podstaknutog izvozom proširiti na domaćinstva, te dovesti do očekivanog povećanja potrošnje zbog velikog napretka u vakcinaciji.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Kompozitni PMI indeks F	JUL	47,7	48,8	48,9
2.	PMI uslužnog sektora F	JUL	-	47,4	48,0
3.	PMI prerađivačkog sektora F	JUL	-	53,0	52,4
4.	Prodaja vozila (G/G)	JUL	-	3,3%	9,2%
5.	Indeks povjerenja potrošača	JUL	36,9	37,5	37,4
6.	Stopa inflacije u Tokiju (G/G)	JUL	0,1%	-0,1%	0,0%
7.	Monetarna baza (G/G)	JUL	-	15,4%	19,1%
8.	Novčane zarade zaposlenih (G/G)	JUN	1,1%	-0,1%	1,9%
9.	Potrošnja domaćinstva (G/G)	JUN	0,2 %	-5,1%	11,6%
10.	Vodeći indeks P	JUN	104,2	104,1	102,6
11.	Koicidirajući indeks P	JUN	94,0	94,0	92,1

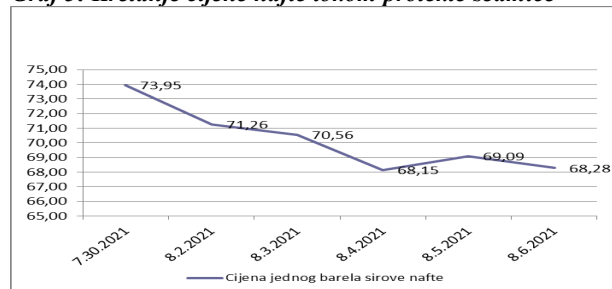
JPY je tokom protekle sedmice blago aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 130,23 na nivo od 129,70. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 109,72 na nivo od 110,25.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 73,95 USD (62,30 EUR). Nagli dnevni pad cijene nafte od oko 3,6% zabilježen je već tokom trgovanja u ponedjeljak jer su investitori procijenjivali rizik potrošnje, koji je pod sve većim negativnim uticajem naglog širenja delta soja Covid19, uključujući i ključno tržište u Kini, gdje se zvaničnici bore sa sve većim brojem zaraženih. Pad cijene nafte je nastavljen i u narednim danima zbog zabrinutosti da će obuzdavanje širenja delta soja Covid19 nanijeti štetu potražnji. Izraženiji dnevni pad cijene ovog energenta od oko 3,4% ponovo je zabilježen u srijedu, kada je nafta, prvi put na nakon dvije sedmice, zabilježila nivo ispod 70 USD po barelu. Narednog dana cijena nafte je zabilježila blagu korekciju na više, ali je već u petak ponovo smanjena na nivo oko 68 USD po barelu. Najveći uticaj na izraženiji oprez investitora ponovo su imale povećane sumnje u ekonomski oporavak zbog nastavka širenja novog soja Covid19, što je izazvalo zabrinutost investitora i negativno se odrazilo na kratkoročna očekivanja potražnje. Sve navedeno je dovelo do veoma izraženog, jednog od najvećih sedmičnih padova cijene ovog energenta.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 68,28 USD (58,05 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena nafte je smanjena za 7,67%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

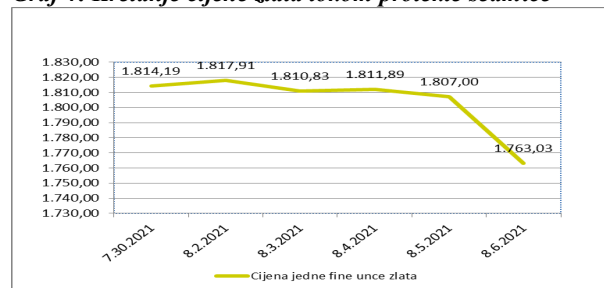
Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.814,19 USD (1.528,38 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena zlata je, slično cijeni nafte, zabilježila pad, s tim da je najveća promjena cijene ovog plemenitog metala zabilježena tek krajem sedmice. Na početku sedmice cijena zlata je blago povećana, a zatim se kretala u uzanom rasponu iznad 1.800 USD za jednu finu uncu u iščekivanju izvještaja o ključnim podacima sa tržišta SAD, koji bi mogli ukazati na pravac kretanje monetarne politike Fed. Ovi podaci su objavljeni tek u petak, pa je u skladu s tim i reakcija cijene zlata tada bila najviše izražena.

U petak su objavljeni dugoočekivani podaci sa tržišta rada u SAD za mjesec juli. Podaci o broju zaposlenih su za skoro sve sektore bili bolji u odnosu na očekivanja. Isti su bitni jer bi potencijalno mogli da utiču na vremenski okvir smanjenja stimulativnih mjera Fed. Dobri pokazatelji sa tržišta rada su krajem prošle sedmice uticali na rast prinosa američkih državnih obveznica, ali i na aprecijaciju USD u odnosu na EUR. Sve navedeno je uticalo na to da cijena zlata u petak zabilježi dnevni pad od oko 2,4%, dostigavši tokom trgovanja nivo oko 1.760 USD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.763,03 USD (1.498,92 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je smanjena za 2,82%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.